

แนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส

The Concept of Prapas Cholsaranon in “Khui kaab Prapas” box set book

สกุณา วันตะคุ (Sakuna Wantaku)* ดร.มารศรี สอทิพย์ (Dr.Marasri Sorthip)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส จากหนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันอาทิตย์ที่รวบรวมเป็นหนังสือชุดคุยกับประภาสทั้งหมด 3 เล่มดังนี้ ปริศนาห้าร้อย ศรีทราชมหาสมุทร และประกายไฟในกระเป๋าจัดพิมพ์ในปีพ.ศ.2562 ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดที่ใช้ในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส ประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต เป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับความเป็นจริงของชีวิต ได้แก่ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา ความสุขในชีวิต การศึกษา ความต้องการของมนุษย์ อิสระเสรี การแสดงเจตนา และแนวคิดเกี่ยวกับสังคม เป็นแนวคิดที่ชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ สังคมระบบทุนนิยม ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา อำนาจ ขนบธรรมเนียมประเพณี

ABSTRACT

The purpose of this reserch was to study the concept of Prapas Cholsaranon’s writing with the three series of Khui Kaab Prapas from the Matichon Thai newspaper. It divided into Prissana Ha Roi, Satha Mahasamuth, and Prakai Fai Nai Krapao which published in 2562 BE. The result of this study consisted of the concept of life was show the reality of life including coexistence in society, solving the problem, happiness, education, human needs, freedom, declaration of intention and the concept of social. There was show the reality of life in the capitalism, responsibility, solving the problem, potency, and tradition.

คำสำคัญ: แนวคิด ประภาส ชลศรานนท์ คุยกับประภาส

Keywords: Concept, Prapas Cholsaranon, Khui kaab Prapas

*นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

ประภาส ชลศรานนท์ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง ผู้สร้างสรรค์งานบันเทิงและดนตรีสากลในปีพุทธศักราช 2561 โดยเป็นผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานไว้มากมาย ทั้งด้านดนตรีไทย ดนตรีสากล ได้ก่อตั้งวงดนตรีคุณพระช่วยออร์เคสตราเพื่อบรรเลงในรายการคุณพระช่วย ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างการบรรเลงดนตรีไทยร่วมกับวงดนตรีออร์เคสตรา นอกจากนี้ยังมีผลงานเพลงไว้มากมายหลายแนว เช่น เธอหมุนรอบตัวฉัน ฉันหมุนรอบตัวเธอ พี่ชายที่แสนดี เพลงไม้ขีดไฟกับดอกทานตะวัน นิทานหิงห้อย และได้แต่งเพลงให้กับวงเฉลียง ด้านงานเขียนมีผลงานเรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชนเรื่องนิทานล้านบรรทัด เรื่องมังกรไฟไม่เรียนหนังสือ ด้านภาพยนตร์ได้กำกับภาพยนตร์เรื่องยักษ์ และภาพยนตร์เรื่อง FEED ซึ่งและภาพยนตร์เรื่อง FEED เป็นผลงานที่คว้ารางวัลชนะเลิศประเภท Best Animated 2014 ที่สหรัฐอเมริกา ด้านรายการโทรทัศน์ได้ทำรายการคุณพระช่วยซึ่งเป็นรายการที่มุ่งส่งเสริมการอนุรักษ์ศิลปะวัฒนธรรม และประเพณีไทย โดยรายการคุณพระช่วยมีรูปแบบการนำเสนอเพลงน้อยซึ่งเป็นอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านในช่วงจำอวดหน้าม่าน

ผลงานที่น่าสนใจของประภาส ชลศรานนท์ คือผลงานด้านการเขียนบทความจากคอลัมน์คุยกับประภาสในหนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันอาทิตย์เป็นคอลัมน์ตอบจดหมายในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้อ่านมีความสงสัยหรือเขียนมาแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งการตอบคำถามในคอลัมน์นี้จะมีรูปแบบการตอบคำถามที่น่าสนใจ พบการตอบคำถามโดยการเล่าเรื่องเทียบเคียง เล่านิทาน การเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้คิดและได้หาคำตอบด้วยตนเอง

บทความในคอลัมน์ “คุยกับประภาส” ในหนังสือพิมพ์มติชนรายวันฉบับวันอาทิตย์ ได้ถูกนำมารวบรวมใหม่เป็นหนังสือชุดคุยกับประภาส โดยจัดพิมพ์ขึ้นในปี.ศ.2562 โดยมีการจัดเรียงโดยเริ่มจากเล่มที่หนึ่ง คือปริศนาห้าร้อย เป็นหนังสือที่รวบรวมบทความช่างสงสัย การตั้งคำถามต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวโดยประภาส ชลศรานนท์ได้เขียนไว้ในตอนต้นของหนังสือว่า

“การค้นพบดวงดาวต่าง ๆ ในจักรวาล การค้นพบพลังไฟฟ้า
แรงดึงดูด ภาพยนตร์ แผ่นเสียง หรือแม้แต่ขนมโดนัท ล้วนมาจากการ
ตั้งคำถามก่อนหน้านั้น”

(ปริศนาห้าร้อย, 2562)

หนังสือเรื่องปริศนาห้าร้อยเป็นจุดเริ่มต้นของการค้นพบสิ่งต่าง ๆ คือเป็นเรื่องการสงสัย เกิดคำถาม และนำมาสู่การหาคำตอบที่เหมาะสม เล่มที่สองศรัทธามหาสมุทร เป็นการรวมบทความเรื่องศาสนา ซึ่งศาสนาเป็นเรื่องของความศรัทธา ศรัทธาในพระเจ้า ศรัทธาในความคิด แนวทางปฏิบัติ คำสอนแต่ละศาสนาอาจมีความแตกต่างกัน แต่สิ่งหนึ่งที่มีเหมือนกันในทุกศาสนาคือ สอนให้คนทุกคนเป็นคนดี การมองชีวิตอยู่บนพื้นฐานความเป็นความจริง และเล่มที่สามประกายไฟในกระเปาะ เป็นการรวมบทความมุมมองของชีวิต ชีวิตการทำงานของทุกคนย่อมมีปัญหา ต้องมองปัญหาให้เป็นเรื่องปกติ การมองโลกหลากหลายมุมมองมีทั้งดีและไม่ดี

ประเด็นแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ที่มีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับชีวิต เป็นแนวคิดที่กล่าวถึงความเป็นจริงในชีวิต หลักการดำเนินชีวิต มุมมองในการใช้ชีวิต มุ่งให้ผู้อ่านได้รู้และเข้าใจชีวิต ประภาส ชลศรานนท์ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตกล่าวถึงชีวิตและการเรียนรู้ไว้ในหนังสือเรื่องปริศนาห้าร้อย ว่า

“การเดินทางอย่างแท้จริง ในความหมายของผม
“จุดหมาย” ไม่ใช่สิ่งสำคัญที่สุด จุดหมายไม่ใช่หัวข้อแรกที่จะอยู่
ในสมุดบันทึก แก่นแท้ของการเดินทางอย่างนี้อยู่ที่ “ระหว่างทาง” มากกว่า
เรียกว่ามรรคสำคัญไม่น้อยกว่าผล ว่าอย่างนั้นเถอะ”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 98)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงชีวิตและการเรียนรู้ จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้ข้อความว่า “แก่นแท้ของการเดินทางอย่างนี้อยู่ที่ “ระหว่างทาง” มากกว่า” ชีวิตของคนเราเหมือนกับการเดินทางไปยังจุดหมาย จุดมุ่งหมายของแต่ละคนแตกต่างกัน บางคนไปถึงจุดหมาย บางคนไม่ถึงจุดหมาย แต่จุดหมายนั้นไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการเดินทาง เพราะสิ่งที่สำคัญคือระหว่างการเดินทางคือสิ่งที่เราได้เรียนรู้ระหว่างการเดินทางไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ วิถีชีวิตของผู้คน ถ้าแม้ว่าแต่มองที่จุดหมายจะไม่มีทางรู้เลยว่าระหว่างทางของชีวิตนั้นสวยงาม

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับสังคม เป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ความคิดหรือพฤติกรรมพื้นฐานของคนในสังคม ค่านิยมในสังคมที่มีบทบาทต่อความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในสังคม และชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในสังคม ประภาส ชลศรานนท์ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสังคมในเรื่องสังคมระบบทุนนิยม ไว้ในหนังสือเรื่องปริศนาห้าร้อย ว่า

“ประโยคของคุณวรรณนิภาน่าคิดนะครับ
คนชนบทไม่ได้จนเพราะทำตัวเอง แต่เพราะพวกเขาใน
เมืองหลวงนี้แหละเป็นคนทำให้เขาจน”

(ปริศนาห้าร้อย, 2562: 225)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงระบบทุนนิยม ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย การแบ่งชนชั้น ส่งผลให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์จากระบบทุนนิยมได้ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดการเอาเปรียบเปรียบกันระหว่างคนรวยหรือนายทุนเอาเปรียบคนจน แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในสังคม

งานเขียนของประภาส ชลศรานนท์มีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตและแนวคิดเกี่ยวกับสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาส เพื่อให้เข้าใจการนำเสนอมุมมองแนวคิดที่ใช้ในงานเขียนคอลัมน์ชุดคุยกับประภาส

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส

วิธีการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยด้านแนวคิดมาวิเคราะห์ข้อมูลที่เลือกเก็บจากชุด คุยกับประภาส ทั้งหมด 3 เล่มดังนี้ ปริศนาห้าร้อย ศรีทามหาสมุทร ประกายไฟ ในกระเป๋ ซึ่งเป็นเป็นข้อมูลหลักในการวิจัย นำเสนอเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยมีวิธีการและขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจและศึกษาหนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย เอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด

2. เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้
 - 2.1 กำหนดกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการศึกษาเรื่องแนวคิด
 - 2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลจากงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส ทั้งหมด 3 เล่มดังนี้
 - 2.2.1 ปรีศนาห้าร้อย
 - 2.2.2 ศรีธธามหาสมุทร
 - 2.2.3 ประกายไฟในกระเป๋
3. วิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.1 ด้านแนวคิดที่ใช้ในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาส
 - 3.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต
 - 3.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับสังคม
4. การนำเสนอข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการพรรณนา

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์เฉพาะแนวคิด โดยเลือกเก็บข้อมูลจากงานเขียนในคอลัมน์คุยกับประภาสจากหนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันอาทิตย์ที่รวบรวมเป็นหนังสือชุด คุยกับประภาส โดยเลือกทั้งหมด 3 เล่มดังนี้ ปรีศนาห้าร้อย ศรีธธามหาสมุทร ประกายไฟในกระเป๋ จัดพิมพ์และจำหน่ายโดยบริษัทนานมีบุ๊คส์ จำกัด ในปีพ.ศ.2562

แนวคิด หมายถึง ความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียนในงานเขียนคอลัมน์คุยกับประภาสในหนังสือพิมพ์มติชนที่รวบรวมเป็นหนังสือชุดคุยกับประภาส

งานเขียนชุดคุยกับประภาส หมายถึง คอลัมน์คุยกับประภาสในหนังสือพิมพ์มติชนที่รวบรวมเป็นหนังสือชุดคุยกับประภาส 3 เล่มดังนี้ ปรีศนาห้าร้อย ศรีธธามหาสมุทร ประกายไฟในกระเป๋

ผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่องแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาส ผลการวิเคราะห์ด้านแนวคิดที่ใช้ในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาสประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต** เป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นความจริงในชีวิตมนุษย์ ซึ่งเป็นประสบการณ์ร่วม หรือไม่ก็เป็นภาวะอันเป็นธรรมชาติ ธรรมชาติของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ ความรู้สึกหรือการแสดงออก (ธัญญา สังขพันธานนท์, 2539) ประภาส ชลศรานนท์ มีการใช้แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“คุณรุ่นน้องฝั่งนอกเมืองถามว่าทำอะไรถึงจะอยู่ร่วมกับคนบ้าเงิน

และอำนาจได้อย่างมีความสุขผมทำอย่างนี้ครับ ผมมองอำนาจของเขา

เป็นเรื่องตลกเมื่อเห็นเขาใช้มันเมื่อไร เราก็หัวเราะเมื่อนั้นแล้วคนที่บ้าอำนาจนั้น

เวลาหมดอำนาจแล้วน่าจะสมเพชนะครับ จะกลายเป็นคนไร้ค่าไปเลย

สำหรับมนุษย์แล้วอะไรจะเลวร้ายไปกว่าความรู้สึกว่าตัวเองไม่มีค่าบนโลกนี้”

(ปรีศนาห้าร้อย, 2562: 125)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงการอยู่ร่วมกับผู้อื่น จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “อยู่ร่วมกับคนบ้าเงินและอำนาจ” มนุษย์อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็นในสังคมเราเจอคนบ้าเงิน บ้าอำนาจ ทั้งเงินและอำนาจจะดีหรือไม่ดีอยู่ที่ผู้ครอบครอง ถ้าเมื่อไรที่ผู้ถือครองอำนาจ หลงไปในอำนาจ บ้าอำนาจ ใช้ อำนาจไปในทางที่ผิดก็จะส่งผลทางลบก่อให้เกิดความเดือดร้อน ซึ่งการใช้ชีวิตและมีปฏิสัมพันธ์กับคนที่หลงในอำนาจ ใช้ อำนาจในทางลบได้อย่างมีความสุข คือเราต้องไม่ให้ความสำคัญในอำนาจนั้น

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา ดังนี้

“เป็นอย่างไรครับ เมื่อหินมันตกใส่เราตึก ก็เอาหิน

ที่คิดว่าเป็นปัญหานั้นแหละมาแก้ปัญหาหากกลับมาที่โจทย์ฝึกสมอง
ที่ผมถามไว้บรรทัดแรก ๆ นึกออกแล้วใช่ไหมครับ คนญี่ปุ่นเขา
เอาอะไรมาใส่แทนทรายเพื่อกันกระแสน้ำ เมื่อน้ำเป็นปัญหา
ก็เอาน้ำนั้นแหละมาแก้ปัญหา ทรายมันหายากนักก็เอาของที่
หาง่ายที่สุดในยามน้ำท่วม แล้วอะไร จะหาได้ง่ายที่สุดในยาม
น้ำท่วม ถ้าไม่ใช่ "น้ำ" ถูกต้องครับ คำเฉลยก็คือเอาน้ำ
ใส่ถุงใหญ่ๆแทน กระสอบทรายนั่นเอง”

(ปริศนาห่าร้อย, 2562: 74)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงการแก้ปัญหา จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “แก้ปัญหา” การแก้ปัญหาเป็นการนำความรู้ ความสามารถ ทักษะ วิธีการมาแก้ปัญหาเพื่อให้ได้ คำตอบ โดยมีกระบวนการแก้ปัญหาโดยการนำปัญหามาใช้แก้ปัญหา นั่นก็คือเมื่อเกิดเหตุการณ์หินตกใส่รถ ก็ใช้หินเป็น กำแพงในการป้องกันหินที่จะตกใส่รถ เมื่อเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมส่งผลให้กระสอบทรายหายาก สิ่งที่จะนำมาแก้ปัญหาน้ำ ท่วมได้ก็คือน้ำ โดยตักน้ำใส่กระสอบเพื่อกันน้ำ เป็นการนำปัญหาที่เกิดขึ้นมาใช้ในการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้าน แนวคิดเกี่ยวกับความสุขในชีวิต ดังนี้

“ผมชอบดูผีเสื้อบินเท่า ๆ กับชอบดูแมงมุมตักเหยื่อ
และเช่นเดียวกัน ในวัยเด็กทุกครั้งที่ผมวิ่งไล่จับผีเสื้อ
มันจะยิ่งบินหนีจากเราไป ยิ่งพยายามวิ่งไล่มากเท่าไร
เราก็มยิ่งผิดหวังไปเรื่อย ๆ แต่เมื่อใดก็ตามที่เรา นั่งลงเงยบงกช
นั่งทั้งกิริยาและนั่งทั้งหัวใจ ผีเสื้อแสนสวยจะโฉบบิน
มาอยู่รอบ ๆ ตัวเราเสมอ ความสุขก็เป็นอย่างนั้น”

(ศรัทธามหาสมุทร, 2562: 32)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงความสุขในชีวิต จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “ความสุขก็เป็นอย่างนั้น” ความสุขเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิต ความสุขอยู่ในตัวเรา อยู่ในใจ อยู่ใน ความคิด อยู่รอบตัวเราเสมอ ถ้าอยากมีความสุขต้องเลิกตามหา เลิกไขว่คว้าหาความสุข การที่ยิ่งพยายามตามหาความสุข ที่ไม่ใช่ความสุขที่เราได้อยู่ยังทำให้เหนื่อยและไม่มีความสุข สิ่งสำคัญของความสุขนั้นคือการยอมรับและมองเห็นความสุขที่ อยู่รอบตัวของเรา เพราะนั่นคือความสุขที่ตนเองมี

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษา ดังนี้

“ผมเคยได้ยินมาว่า ต่างประเทศมีทฤษฎีใหม่ ๆ
เกี่ยวกับการศึกษาในแนวความคิดนี้อยู่เหมือนกัน
คือบางหลักสูตรเขาให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนกันเอง
ไม่มีวิชาบังคับ ใครอยากเรียนวิชาไหนก็เรียนไป
ใครไม่อยากเรียนวิชาไหนก็ไม่ต้องเรียนให้เมื่อยตุ้ม
ทั้งตุ้มนักเรียนเอง และตุ้มผู้ปกครองด้วย

คิดในมุมหนึ่งก็น่าสนใจ ตรงไปตรงมาดี
สร้างคนให้เก่งเฉพาะทางไปเลย รู้แนวทางชีวิตตั้งแต่ยังเป็นเด็ก
ส่งกันไปสุด ๆ แต่ถ้า**คิดในอีกมุมหนึ่งก็น่าตกใจอยู่** ถ้าวินหนึ่งข้างหน้า
เราจะมีนักบินอวกาศที่ผสมแม่สีไม่เป็น เราอาจจะต้องไปได้รับ
การรักษาจากนายแพทย์ที่ไม่เคยเรียนวิชาศัลยกรรม เราอาจถูก
ปกครองโดยรัฐมนตรีที่ไม่เคยเรียนภูมิศาสตร์เลย”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 9-10)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงการศึกษา การศึกษาคือการพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะในด้านต่าง ๆ ของบุคคล ระบบการศึกษาในต่างประเทศบางหลักสูตรมีการจัดการศึกษาโดยให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนเอง วิชาไหนที่ไม่ต้องการเรียนก็ไม่ต้องเรียน จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ต้องการแสดงให้เห็นมุมมองการเลือกวิชาเรียนในหลากหลายมุมมอง โดยใช้คำว่า “คิดในมุมหนึ่งก็น่าสนใจ” การที่นักเรียนเลือกเรียนได้เองทำให้นักเรียนได้เรียนในวิชาที่ชอบและถนัด ส่งผลให้นักเรียนเก่งเฉพาะทาง อีกมุมมองที่ประภาส ชลศรานนท์ต้องการนำเสนอใช้คำว่า “คิดในอีกมุมหนึ่งก็น่าตกใจอยู่” เพราะการที่นักเรียนเลือกเรียนเฉพาะวิชาที่ถนัดและชอบ นักเรียนบางคนอาจไม่เลือกเรียนเรื่องศัลยกรรม นักเรียนที่กำลังเติบโตไปเป็นอนาคตของชาติไม่มีศัลยกรรมแล้วประเทศชาติจะดำรงอยู่อย่างสงบสุขได้อย่างไร

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ ดังนี้

“ถ้า**ความต้องการมีมาก** แต่ความสามารถมีน้อย
ตัวตั้งมากตัวหารน้อย หารออกมาอย่างไร ผลลัพธ์ก็ย่อมมาก
ชัดดีจริง ๆ นะครับ ขณะเดียวกันถ้า**ความต้องการมีมาก**
และความสามารถมีมากตามไปด้วย หารออกมาผลลัพธ์
ความเครียดก็คงไม่สูงมาก”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 24)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “ความต้องการ” ความต้องการเป็นพื้นฐานของชีวิตมนุษย์ ซึ่งความต้องการของมนุษย์แต่ละคนมีไม่เท่ากัน เมื่อ “ความต้องการมีมาก และความสามารถมีมาก” ก็สามารถจัดการกับผลลัพธ์ได้ แต่ถ้าความต้องการยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว “ความต้องการมีมาก แต่ความสามารถมีน้อย” มนุษย์ก็จะไม่สามารถจัดการกับผลลัพธ์นั้นได้ ก่อให้เกิดความเครียด ความต้องการเปรียบเหมือนกิเลสในใจของมนุษย์ การที่จิตใจของเราเต็มไปด้วยกิเลส อาจส่งผล

เสียดูสภาพจิต ดังนั้นถ้าลดความต้องการ ความอยากมีอยากได้ อยู่บนพื้นฐานของความพอดี พอเพียง เท่านั้นชีวิตเราก็จะมีความสุขได้ไม่ยาก

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับเป้าหมายของชีวิต ดังนี้

“เมื่อหลวงจีนเข้าไปในบ้านของศิลปิน ก็ให้รู้สึกแปลกใจ
ที่บ้านหลังนั้นเต็มไปด้วยกรงไก่และไก่ที่ถูกจับมัดไว้ ถูกจับแขวนไว้
จำนวนมาก ดูแล้วน่าเวทนายิ่งนัก จึงออกปากถามศิลปิน
ฝ่ายศิลปินเมื่อถูกถามก็เล่าความเป็นมาที่ตัวเองต้องขังไก่จำนวนมาก
เพื่อจะวาดภาพถวายแต่ฮ่องเต้ แต่จนถึงบัดนี้ก็ยังไม่ยอมได้
หลวงจีนจึงว่าที่ท่านวาดภาพไก่ไม่ได้เพราะท่านยังไม่เป็นไก่
คำพูดเพียงคำเดียว ดังเทพยดาฟ้าดินมาชี้ทางสว่าง
คืนนั้นศิลปินจึงปล่อยไก่ออกจากกรงทั้งหมด ไก่ตัวใดถูกมัดไว้
ถูกพันธนาการไว้อย่างไรก็ปล่อยให้เป็นอิสระจนหมดสิ้น”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 36)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงความอิสระเสรี จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “อิสระ” ชีวิตคนเราทุกคนต้องการความเป็นอิสระทั้งทางด้านร่างกาย และอิสระทางด้านความคิด การที่ศิลปินที่ไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานภาพวาดไก่ได้เพราะศิลปินได้กักขังไก่ ภาพวาดจึงขาดความอิสระศิลปินจึงไม่ได้ภาพที่สมบูรณ์สวยงาม งานศิลปะเป็นการแสดงออกทางความคิดอย่างอิสระเสรี เติมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ศิลปะมีส่วนช่วยเสริมสร้างจิตใจของมนุษย์ให้สูงขึ้น กล่อมเกลาจิตใจให้อ่อนโยน

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการแสดงเจตนา ดังนี้

“ของทุกอย่างในโลกมีทั้งดีและไม่ดีด้วยกันทั้งนั้น
และของที่มีทั้งดีและไม่ดีอยู่ด้วยกัน ก็ย่อมมีทั้งคนชอบและไม่ชอบ
อีกเหมือนกัน "งานรับน้อง" ก็คงไม่ต่างอะไรกับ "งานแต่งงาน"
หรือ "งานบุญบั้งไฟ" จะดีหรือไม่ดีมันอยู่ที่ "คนจัด" **อยู่ที่เจตนา**
ของคนจัดมากกว่า จะไปเหมาเอารวม ๆ ไม่ได้หรอกครับ
รุ่นพี่ควรถามตัวเองก่อนว่าจะจัดงานรับน้องด้วย
"ความสะใจ" หรือด้วย "ความรัก" ของพรรคนั้นดูอย่างไรก็ดูออกครับ
เอาไฟแช็กกลนไชน้องแล้วอ้างว่าทำด้วยความรัก แล้วถ้าน้องมันเอา
ปืนใหญ่ไปยิงบ้านรุ่นพี่แล้วอ้างว่าทำด้วยความรักบ้างเล่า
มันจะอ้างกันไม่จบนะครับ”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 38)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตกล่าวถึงการแสดงเจตนา จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “อยู่ที่เจตนา” การแสดงเจตนาคือการแสดงความรู้สึกให้เกิดผลนั้น ถ้าเราทำความดีแล้วมีความมุ่งมั่นตั้งใจจะทำสิ่งนั้นให้บังเกิดในสิ่งที่ดี ถ้าเราทำความชั่วทำไปด้วยเจตนาที่จะทำนั้น ผลที่เราได้รับนั้นก็ย่อมหนัก เหมือนกับ

การจัดงานรับน้องถ้าเจตนาจัดด้วยความสนใจ ผลที่ได้คือความสนใจ ถ้าเจตนาจัดด้วยความรัก ผลที่ได้ก็คือความรักความกลมเกลียวระหว่างพี่น้องร่วมรุ่น

2. แนวคิดเกี่ยวกับสังคม เป็นแนวคิดที่ชี้ให้ผู้อ่านเห็นถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ความคิดหรือพฤติกรรมพื้นฐานของคนในสังคม ค่านิยมในสังคมที่มีบทบาทต่อความคิดและการแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในสังคม และชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในสังคม

“สาว ๆ คนอื่นฟังเขาก็ต่างพากันหัวเราะและก็กล่าวคำปลอบใจว่า

"เมื่อเว่ยไม่เกี่ยวอะไรกับเมืองหลู่ของเราเลย อยู่ห่างไกลก็หลายพันหรือถึงเจ้าชายเมืองเว่ยจะต่ำช้าเพียงใดก็เป็นเรื่องของพวกเจ้านายพวกผู้ดีมีทรัพย์ เราเป็นคนจน ไ้ไปกังวลอะไรกับเรื่องนี้เล่า"

สาวอิงจึงตอบว่า "พวกเธอจำเรื่องเมื่อสองสามปีก่อนได้ไหม ปีที่สวนผักของพ่อฉันถูกเหยียบย่ำเสียหายเหลือผักไว้ขายแค่ครึ่งเดียว เพื่อน ๆ หญิงสาวพยักหน้าแทนคำตอบ

ครั้งนั้น ขุนนางคนหนึ่งของเมืองช่งหนีพระราชอาญาของกษัตริย์มาหลบอยู่ในเมืองหลู่ของเรา และม้าของเขานั้นแหละที่เข้าไปเหยียบสวนผักของพ่อฉันจนพังหมดเลย

สาวอิงพูดต่อ "ปีที่แล้วกษัตริย์เมืองเยี่ยยกไปตีเมืองหวูแตก เจ้าเมืองต่าง ๆ ต่างก็หวาดกลัวกษัตริย์เมืองเยี่ยและต่างพากันประจบเอาใจ แม้แต่เมืองหลู่ของเราจะต้องคัดเลือกสาวงามส่งไปเป็นนางกำนัลให้กับเมืองเยี่ยเลย พวกเธอคงจำได้ว่าพี่สาวฉันก็ถูกส่งไป"

สาวอิงเซ็ดน้ำตาและกล่าวต่ออีกว่า อันที่จริงมันก็ไม่เห็นจะเกี่ยวกันเลยกับการที่ทหารเมืองเยี่ยตีเมืองหวูแตก แต่พี่สาวฉันต้องถูกส่งไป"

(ปริศนาห่าร้อย, 2562: 223-224)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงสังคมระบบทุนนิยม จากตัวอย่างประภาสชลศรานั้นที่ชี้ข้อความว่า “เป็นเรื่องของพวกเจ้านายพวกผู้ดีมีทรัพย์ เราเป็นคนจน ไ้ไปกังวลอะไรกับเรื่องนี้เล่า” แสดงให้เห็นว่าคนจนไม่ได้ทำตัวเอง ทั้งที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับแต่กลับถูกคนรวยเอารัดเอาเปรียบ ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย เกิดการแบ่งชนชั้น ส่งผลให้เกิดการแสวงหาผลประโยชน์จากระบบทุนนิยมได้ไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบกัน แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในสังคม คนเมืองและคนชนบทมีทัศนคติและวัฒนธรรมที่ต่างกัน จึงเกิดปัญหาขึ้นโดยเฉพาะในระบบเศรษฐกิจ เดิมสังคมไทยอยู่ด้วยกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สังคมเปลี่ยนไปนิยมใช้สินค้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้ขาดดุลการค้า ทุกคนจึงต้องดิ้นรนเอาตัวรอดต้องแข่งขันกันตลอดเวลาจนลืมเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมในงานเขียนของประภาส ชลศรานั้นยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ดังนี้

“วัฒนธรรมความคิดเรื่องการรับผิดชอบของญี่ปุ่นนั้น

เด่นชัดจนเป็นเอกลักษณ์ ถ้าใครนึกไม่ออกว่าญี่ปุ่นเขาทำอย่างไร เมื่อต้องการขอโทษ ก็ยกมือให้ลงนิกถึงฉากบางฉากในละครทีวี และพนักงานต้อนรับมากมาย ใครที่เป็นคอบหนังหรือหนังสือการ์ตูน

ญี่ปุ่นจะนึกออกทันทีว่า ตัวละครส่วนใหญ่จะรู้สึกผิดอย่างมาก
เมื่อทำผิดต่อใครไป และเวลาจะขอโทษ เขาจะก้มหัวขอโทษอย่าง
รู้สึกผิดจริง ๆ ในหนึ่งบางเรื่องเราอาจเห็นเขาคุกเข่ากับพื้นขอโทษ
เลยทีเดียว”

(ศรัทธามหาสมุทร, 2562: 63)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงความรับผิดชอบ จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้ข้อความว่า “เรื่องการรับผิดชอบต่อญี่ปุ่นนั้นเด่นชัดจนเป็นเอกลักษณ์” ในสังคมของคนญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการรับผิดชอบต่อเพราะถือว่าการรับผิดชอบต่อเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิต การรับผิดชอบต่อเป็นเอกลักษณ์สำคัญของคนญี่ปุ่น เมื่อทำผิดคนญี่ปุ่นจะยอมรับผิดชอบต่อโทษและพร้อมที่จะรับโทษในสิ่งที่ทำ คนญี่ปุ่นมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากเห็นได้จากนักรบของญี่ปุ่นในช่วงสมัยสงครามที่ยอมทำอัตวินิบาตกรรม หรือฮาราคิรีเมื่อทำผิดพลาด ดีกว่าที่จะอยู่อย่างคนที่ไม่มีความดีศรี สิ่งเหล่านี้จึงถือว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในชีวิตที่ทำให้คนญี่ปุ่นสามารถนำพาประเทศชาติของพวกเขาไปสู่ความเจริญได้อย่างรวดเร็ว

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา ดังนี้

“คนที่เจอปัญหาแล้วมานั่งก้มใจกับปัญหานั้น

ผมว่าน่าสรรเสริญกว่าคนที่เจอปัญหาแล้ว บอกว่าหลับตาทำ ๆ ไปเหอะ
เดี๋ยวก็เลิกงานแล้ว เพราะถึงคุณจะไม่แก้ปัญหาไม่ตก แต่อย่างน้อยก็ยังคิดจะแก้
แต่ถ้าคุณหนีปัญหานี้ไป เชื่อผมเถิดครับว่าคุณกลับจะต้องเจอมันอีกทั้งชีวิต”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 82)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงการแก้ปัญหา สภาพความเป็นจริงในสังคมการทำงานร่วมกับผู้อื่นย่อมมีปัญหา มีข้อขัดแย้ง ซึ่งการแก้ปัญหานั้นก็เป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้ข้อความว่า “หนีปัญหา” ซึ่งในสังคมย่อมมีหลากหลายประเภท มีทั้งชอบหนีปัญหา ชอบแก้ปัญหา หากเจอปัญหาต้องหันหน้าเข้าสู่กับปัญหานั้น ๆ เพื่อที่จะเอาชนะให้ได้ ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร ทุกอาชีพล้วนมีปัญหาเกิดขึ้นทั้งนั้น หนทางเดียวที่จะต่อสู้กับปัญหาได้ก็คือการแก้ปัญหา

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจ ดังนี้

“ชายชราผู้นั้นหาเป็นคนโง่ไม่ พวกเราผู้ปกครองต่างหาก

ที่เป็นคนโง่ หากผู้ปกครองที่ประเสริฐแล้วไซ้จะเกิดเรื่องการ
แย่งลูกม้าของคนอื่น ๆ ได้ง่าย ๆ หรือ แต่ที่เป็นดังนี้เพราะชายชรา
คงรู้ว่าขุนนางข้าราชการล้วนกินสินบน ไปฟ้องร้องใครก็คงไม่เกิด
ประโยชน์อันใด จึงได้ปล่อยให้คนอันธพาลงูมำของตัวเองไปดี ๆ”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 180)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงอำนาจ คนที่มีอิทธิพลมีอำนาจใช้อำนาจปกครองตามอำเภอใจ จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “คนโง่” คนโง่นี้ไม่ได้สื่อความหมายถึงชายชรา แต่สื่อความหมายถึงผู้ปกครองที่ใช้อำนาจในการกินสินบน หมายถึง รับเงินหรือสิ่งของต่าง ๆ เป็นต้นเพื่อให้ทำประโยชน์แก่ผู้ให้ในทางมิชอบ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในสังคมที่ไร้ผู้นำที่ประเสริฐ ประชาชนย่อมเดือดร้อน ไม่รู้ว่าจะพึ่งพาใครได้

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับรัฐทฤษฎี ดังนี้

“ถ้าคุณนึกไม่ออกว่าการต่อสู้มือเปล่าของไทยอันนี้
ทำไมถึงได้น่ากลัว ก็ขอให้คุณลองนึกถึงร่างกายมนุษย์ดู
มวยไทยใช้ส่วนที่แข็งแรงทุกส่วนเป็นอาวุธได้หมด สันเท้า หน้าแข้ง
หมัด หัวเข่า ศอก แต่ตอนที่ผมจะพาคุณไปดูมวยไทยในสนามมวย
ก็ขอได้โปรดทำใจไว้สักหน่อยว่าในนั้นอาจจะไม่เหมือนสนามกีฬา
ที่เป็นกีฬาเซ็ดหน้าชูดตาของประเทศอย่างที่คุณคิด
ถ้ามันจะเหมือนบ่อนการพนันไปบ้างก็ขอได้โปรดเข้าใจพวกเรา”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 188)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงรัฐทฤษฎี เป็นการเกิดขึ้นมาของทฤษฎีโดยรัฐระบบเศรษฐกิจที่รัฐมีบทบาทหลักในการกำหนดทิศทางและการพัฒนาเศรษฐกิจ จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “โปรดทำใจ” ซึ่งนำมาใช้ในการสื่อสารคือต้องยอมรับว่าสนามมวยไม่ได้เป็นเพียงสนามกีฬาแต่เป็นบ่อนการพนันด้วย มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และมวยไทยยังเป็นกีฬาประจำชาติไทย ในอดีตการแข่งขันมวยเพื่อความสนุกสนาน แต่ปัจจุบันเป็นกีฬามวยไทยที่มีการเล่นพนัน และเป็นธุรกิจมีรายได้ มีการแข่งขัน มีสปอนเซอร์ในการแข่งขัน และที่สำคัญมีการพนันมากขึ้น

นอกจากนี้ประเด็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ยังมีความโดดเด่นในด้านแนวคิดเกี่ยวกับชนบทชนนิยมประเพณี ดังนี้

“คาถานี้ครับท่องไว้ก่อนไปสัมภาษณ์
เป็นตัวของตัวเองและไม่โกหก เรื่องที่ไม่อยากให้เรา
ก็ไม่ต้องบอก แต่อย่าโกหก เพราะเดี๋ยวข้อเท็จจริงมันจะพันกันไปพันกันมา
จนไม่น่าเชื่อถือ ส่วนเรื่องเป็นตัวของตัวเองนี่ก็ต้องยืนอยู่บนพื้นฐาน
ของความเป็นสุภาพชนนะครับ ไม่ใช่ใส่รองเท้าแตะไปสัมภาษณ์แล้วบอกว่า
ก๊นึ่แหละตัวฉัน ฉันก็ใส่รองเท้าแตะอยู่อย่างนี้มาตั้งนาน
ทำไมต้องแต่งตัวเรียบร้อยมาสัมภาษณ์ด้วย

อย่าละเลยชนบทอันดีงามเลย เพราะตอนที่คุณขึ้นไปรับ
พระราชทานปริญญาบัตร คุณก็ไม่ได้ใส่รองเท้าแตะนะครับ”

(ประกายไฟในกระเป๋, 2562: 219)

ตัวอย่างข้างต้นนี้ แสดงให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับสังคมกล่าวถึงชนบทชนนิยมประเพณี ชนบทชนนิยมเป็นธรรมเนียมการปฏิบัติที่ดีงามของคนไทยนิยมประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งเสื้อผ้าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของมนุษย์และการแต่งกายถือเป็นสิ่งแรกที่มองเห็นได้จากภายนอก การแต่งกายเรียบร้อย กิริยามารยาทนุ่มนวล พุดจาดี เป็นการแสดงถึงชนบทชนนิยมประเพณีที่ดีของไทย และเป็นการให้เกียรติ แสดงความเคารพต่อสถานที่นั้น ๆ จากตัวอย่างประภาส ชลศรานนท์ใช้คำว่า “สุภาพชน” หมายถึง ผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย ผู้ที่มีกิริยามารยาทอ่อนโยน พุดจาเรียบร้อย กาลเทศะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นการที่ไปสัมภาษณ์งานควรประพฤติตนตามแบบแผนที่ดี

ของสังคม ควรรู้กาลเทศะ การใส่รองเท้าแตะไปสัมภาษณ์งานจึงถือไม่เหมาะสมเป็นการละเลยขนบธรรมเนียมอันดีของคนไทยที่ปฏิบัติมา

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาส ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดที่ใช้ในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุด คุยกับประภาส ประกอบด้วยข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต เป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับความเป็นจริงของชีวิต ได้แก่ การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การแก้ปัญหา ความสุขในชีวิต การศึกษา ความต้องการของมนุษย์ อิสระเสรี การแสดงเจตนา และแนวคิดเกี่ยวกับสังคม เป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ได้แก่ สังคมระบบทุนนิยม ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา อำนาจ ขนบธรรมเนียมประเพณี

ผลการศึกษาแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาส สะท้อนให้เห็นว่าหนังสือชุดคุยกับประภาส จากหนังสือพิมพ์มติชนฉบับวันอาทิตย์ที่รวบรวมเป็นหนังสือชุด คุยกับประภาส มักสอดแทรกแนวคิดสำคัญผ่านงานเขียนอยู่เสมอ การเขียนบทความจากคอลัมน์คุยกับประภาสจะเริ่มด้วยคำถาม หรือเรื่องเล่าของผู้เขียนจดหมายที่เขียนมา เหมือนกับการพูดคุย การแลกเปลี่ยนเรื่องราวต่าง ๆ ทำให้ได้แนวคิด ซึ่งแนวคิดที่โดดเด่นในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาสคือ แนวคิดที่เกี่ยวกับชีวิตและแนวคิดที่เกี่ยวกับสังคม มุ่งนำเสนอแนวคิดมุมมองของชีวิตที่เกิดขึ้นจริงในการดำเนินชีวิตของคน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต โดยประภาส ชลศรานนท์ใช้กลวิธีในการนำเสนอแนวคิดที่น่าสนใจ โดยการนำเสนอประสบการณ์จริงที่เคยประสบมาเล่าเป็นเรื่องเทียบเคียง เล่านิทาน มีการเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ให้ผู้อ่านได้คิดและได้หาคำตอบด้วยตนเอง โดยแนวคิดในงานเขียนของประภาส ชลศรานนท์ ชุดคุยกับประภาส พบว่างานเขียนของประภาส ชลศรานนท์มีความโดดเด่นในด้านแนวคิด 2 ประเภท ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต เป็นแนวคิดที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับความเป็นจริงของชีวิต การใช้ชีวิตและการมีปฏิสัมพันธ์กับคนที่หลงในอำนาจ การดำเนินชีวิต และแนวคิดเกี่ยวกับสังคม เป็นแนวคิดที่ชี้ให้เห็นถึงความจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ความคิดหรือพฤติกรรมพื้นฐานของคนในสังคม ค่านิยมในสังคมที่มีบทบาทต่อความคิด การแสดงออกทางพฤติกรรมของคนในสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี และชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นในสังคม

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก; 2561.

ธัญญา สังขพันธานนท์. วรรณกรรมวิจารณ์. ปทุมธานี: นาค; 2539.

ประภาส ชลศรานนท์. ปริศนาหาร้อย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์; 2562.

ประภาส ชลศรานนท์. ศรีธามหาสมุทร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์; 2562.

ประภาส ชลศรานนท์. ประกายไฟในกระเปาะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์; 2562.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554.

กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน; 2556

ศิริดา ทองกลัด. แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษาในสารคดีท่องเที่ยวเรื่อง "ความฝันที่มันสุดท้าย" ของ นักร้อง [วิทยานิพนธ์

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย]. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร; 2558.